

možností provádí a mají provést konsorcia majitelů půdy. 2. Pakliže vlastník pro nedostatek prostředků nebo z jakýchkoliv jiných důvodů nemíní melioraci provést, jest povinen odstoupiti státu pozemky za přiměřenou úplatu, vypočtenou podle průměru kapitalisovaného výnosu okolních pozemků. 3. Stát pak pozemky podle stávajícího plánu převede do rukou syndikátu zemědělců, kterážto korporace rozdělí pozemky mezi členy tak, aby se obdělávání půdy rentovalo a aby se pozemky zbytečně netříštily. Noví majitelé stávají se vlastníky za 15 let a platí pozemek z výnosu hospodářství. Itálie zápasí těžce s finančními potížemi, vzniklými hlavně obrovským břemenem vnitřního státního dluhu a snahou stůj co stůj udržeti valutu na stávající výši. Poslední drakonická opatření (jak sám »Popolo d'Italia« tvrdí) o registraci a převzetí pohledávek italských občanů v cizině ústavem pro devisové obchody jsou toho svědkem. Ačkoliv jmenovaný časopis prudce útočí na sabotéry a rozšiřovatele klamných zpráv, přece jen se zdá, že si vláda nechává zadní uličku pro provedení některých devalvačních opatření v dohledné době. Sk.

EVIDENCE ÚVĚROVÁ. Úvěrová evidence není vlastně žádným novým vynálezem. Požadavek, aby byla zavedena, jest starý a uskutečňován byl v různých formách a různých zemích již před válkou. Ovšem, že tato evidence nebyla tak široce založena, jak se pomýšlí na to ji zavést i u nás, to ale odpovídalo jednak skutečným potřebám, jednak stupni, v jakém se uplatňoval individualismus proti požadavku solidarity. Ostatně ani dnes není ještě zejména ve veřejnosti pojem úvěrové evidence ujasněn. Evidence úvěrová jest míněna jako ochrana věřitelů proti nepoctivým dlužníkům, kteří se zadlužují u různých věřitelů, aniž by při tom věděl jeden věřitel o druhém a mohl učiniti si představu o tom, zda úvěrová únosnost dlužníková jest již vyčerpána či nikoli. Zejména po válce, ale ještě i teď vyskytují se často případy, že věřitelé se dovědí o tom, že mají stejného dlužníka, teprve tehdy, když dlužník jest již beznadějně prodlužen a své dluhy vůbec nemůže zaplatiti. Snad bylo možno někdy stíhati dlužníka pro zaviněný úpadek, často však dlužník byl do té míry opatrný, aby tomuto úskalí se vyhnul, ale i když se mu to nepodařilo, nemohlo nahraditi potrestání dlužníka věřiteli jeho vlastní ztrátu. Evidence úvěrová snaží se tyto případy odstraniti.

Při provádění této myšlenky naráží se však na jinou překážku: obchodní tajemství. Jednak dlužníci si nepřejí, aby jejich dluhy byly prozrazovány, jednak věřitelé neradi vidí, ví-li se, komu půjčují. Obchodní tajemství není tu snad jenom předsudkem, jak by se na první pohled zdálo, nýbrž má praktickou hodnotu. Jednak přímou, která spočívá v tom, že jako každý dodavatel, tak i dodavatel úvěru má zájem na tom, aby jednak se dověděl o možnostech odbytových a také kvalitách odběratelových, jednak aby se střezil, aby se jeho konkurenti nedověděli o jeho odbytových možnostech a nepřipravili jej o ně. Také dlužník má zájem na tom, aby budil dobrý dojem a aby tento dojem, ať již právem či neprávem nebyl jeho zadlužeností zkreslován. Odvozená hodnota obchodního tajemství jest tu pak v pocitu důvěry, které mají obě strany vzájemně, pokud vidí, že jejich obchodní styky zůstávají výhradně věci mezi nimi. Obchodní tajemství nelze přeceňovati, ale nelze také podceňovati. Naopak bylo by velmi nebezpečné je přezírat. Nejzdravější a nejpřirozenější cestou jest ponechat iniciativu a rozhodování o omezování obchodního tajemství interesentům, aby sami rozhodli, pokud obchodní tajemství jest jim na prospěch, a pokud jest jim na škodu. Správné ocenění prospěchu a škody obchodního tajemství vede pak pravidelně ke kompromisům. Jedním takovým kompromisem, k němuž dochází teprve teď, poněvadž teprve teď si jeho význam interesované vrstvy plně uvědomily, jest úvěrová evidence. Zaváděti úvěrovou evidenci dříve nemělo smyslu, dokud by ji bývali považovali za zásah do svých zájmů a dokud by proto považovali

zařízení, které bylo míněno v jejich prospěch, za škodlivé. V hospodářských věcech dá se totiž těžko prospěch vnucovati a to nejlépe míněné opatření, nesetká-li se se sympatiemi a podporou těch, jichž se týká, neuplatní se a může způsobiti více škody než prospěchu.

Účelem úvěrové evidence jest, aby věřitelé, jakmile se sejdou u jednoho dlužníka, byli na sebe opozorněni, nic více a nic méně. To znamená, že určitému místu, které u nás bude zřízeno u Národní banky, budou věřiteli hlášeny pohledávky proti dlužníkům a toto místo, jakmile u jednoho dlužníka se vyskytnou aspoň dva věřitelé, upozorní oba věřitele na tuto skutečnost, udá jim však toliko počet věřitelů a výši dluhu a to opět úhrnného, nikoli však, kolik každému věřiteli dlužník dluhuje; teprve tehdy, když se tito zúčastnění věřitelé dohodnou o tom, že jim tato úhrnná cifra má býti sdělena, bude-li jim sdělena.

Tato zdánlivě samozřejmá a nepatrná věc má dalekosáhlý význam jak praktický a hospodářský, že totiž omezuje aspoň do jisté míry předlžení dlužníka, tak i morální, že jest novým důkazem pokračující solidarity v hospodářském životě.

Úvěrová evidence bude se týkati toliko obchodního úvěru, poskytovaného ústavy, které se poskytováním úvěru zabývají. Evidence musí zůstat omezena toliko na obchodní úvěry, poněvadž je to jádro úvěrů, které se jednak dá řádně kontrolovati, jednak jest u nich nebezpečí největší, poněvadž tyto úvěry dosahují nejvyšších částek. Omezení evidence na ústavy, které poskytováním úvěru se zabývají, vyplývá pak z toho, že evidenci úvěrové nemohou postačiti trestní sankce, nýbrž že musí v prvé řadě budovati na solidaritě interesentů. Jedině u ústavů, které se poskytováním úvěrů výlučně zabývají a u nichž proto bezpečnost těchto úvěrů jest otázkou existenční, možno předpokládati, že se budou bez ohledu na trestní sankce donucovací samy snažiti, aby účel evidence v jejich zájmu byl splněn co nejlépe a na druhé straně že se budou úzkostlivě snažiti, aby úvěrová evidence nebylo zneužito. Úvěrová evidence může přinést veliký prospěch a je také tak myšlena. Její zneužití mohlo by však přinést škodu a otrásti důvěrou, kterou k ní věřitelé i dlužníci musí nutně míti. Toho nutno se vyvarovati. Evidence úvěrová, ačkoli ji nutno označiti jako nutný zásah do hospodářské organizace, nepřestává přes to býti zásahem, operativním zákrokem, který musí býti proveden taktně a opatrně, aby odstranil jen vadu, kterou jest nutno odstraniti a neporušil jinak velmi citlivý hospodářský organismus.

Fr. Lepař.

NA JARNÍ PRAŽSKÝ VZORKOVÝ VELETRH bylo pozváno 1.360 světových obchodních domů, při tom nabídla jim správa Veletrhu ochotu sprostředkovati informační oferty československých výrobců. O tuto akci se jeví zájem. Avšak P. V. V. pamatují i na domácí trh, proto pozvaly 100.000 domácích kupců zvláštním číslem Pražského veletržního zpravodaje, uveden je tu popis novinek, které budou na Veletrhu vystaveny. P. V. V. starají se kromě toho ještě soustavně o svoji propagaci tím, že upozorňují denně na význačné události i příležitosti v hospodářském životě, zejména domácím, vydáváním Zpráv tiskové kanceláře P. V. V., jež jsou rozesílány všem českým a slovenským listům v Československé republice a týdně 685 listům krajinským a odborným.

Dr. Reichert.

SMLOUVA O SOCIÁLNÍM POJIŠTĚNÍ MEZI POLSKEM A SVOBODNÝM MĚSTEM GDANSKEM vstoupila v účinnost dne 2. července 1934. Vztahuje se na pojištění nemocenské, úrazové, invalidní a starobní a pozůstalostní dělnické i zaměstnanecké. Její zásady jsou v podstatě obdobné, jak tomu je i při jiných takových smlouvách, v podrobnostech jsou ovšem přizpůsobeny potřebám zákonodárství obou smluvních stran.

Dr. Jindřich.

SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ V JUGOSLAVII V ROCE 1933. Právě byla vydána úřední zpráva o výsledcích sociálního pojištění v Jugoslavii za rok